

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 906

van **SOFIE JOOSEN**

datum: 22 september 2017

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Bedienaars erkende eredienst - Hedendaags wooncomfort pastorie

Artikel 52, 61, 3^e lid van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten bepaalt dat in de parochies waar er een bedienaar van de eredienst, belast met de eredienst van de parochie, verblijft, de gemeente die bedienaar een pastorie ter beschikking stelt of, als er geen pastorie is, een woning of een woonstvergoeding.

Deze bepaling werd door het wijzigingsdecreet van 6 juli 2012 overgenomen uit het keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkbesturen.

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 784 van 22 juni 2015 over de verplichtingen van de gemeentebesturen tegenover de bedienaar van de eredienst? stelde de minister: "De gemeente is vrij om te bepalen op welke wijze zij haar verplichting tegenover de bedienaar van de eredienst invult, met dien verstande dat als er een officiële pastorie is, ze in principe verplicht is om die pastorie ter beschikking te stellen".

Heel wat van die officiële pastories zijn beschermd als monument.

Noch in het decreet, noch in een uitvoeringsbesluit is bepaald aan welke voorwaarden en comfortvereisten de pastorie of de woning moet voldoen. Algemeen wordt er van uitgegaan dat de pastorie of de woning aan de hedendaagse woonvereisten moeten voldoen, maar die werden niet eenduidig geformuleerd.

In het 'Vademecum pastorieën - deel I: Juridische en administratieve aspecten' (31 augustus 2010) van het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel staat op bladzijde 29:

"Uit de rechtspraak blijkt dat de woning een afzonderlijke bureau, spreekkamer en vergaderruimte moet omvatten."

In het Vademecum Pastorieën (mei 2003), nrs. 104 en 408, wordt een ruimere opsomming gegeven van de verschillende lokalen die nodig zijn voor het privégedeelte enerzijds en voor het functioneel gedeelte anderzijds (waaronder eventueel ook een catecheselokaal):

"Uit de jurisprudentie ter zake dient naar ons inziens te worden afgeleid dat de pastorie een ambtswoning is met residentieel karakter. Buiten het privé-gedeelte dat keuken, eetkamer, woonkamer, sanitair en badkamer, twee slaapkamers en een privé bureel omvat, moet het gebouw ook een functioneel gedeelte bevatten: een ruimte voor de kerkfabriek, een bureel met spreekkamer voor de pastoor of kerkbedienaar, een garage, eventueel ook een catecheselokaal. In de overeenkomst terzake tussen de kerkfabriek of gemeente en de gebruiker kunnen bijgevolg deze concrete aspecten i.v.m. het residentieel en functioneel karakter bedongen worden." (Vademecum Pastorieën 2003, nr. 408).

1. Over welke lokalen moeten het ambtsgedeelte en het privégedeelte van een pastorie of een ter beschikking gestelde woning beschikken?
2. Moet, zoals vermeld in het vademecum, een pastorie over een garage beschikken, hoewel veel hedendaagse woningen (en zeker appartementen) in het stads- of dorpscentrum niet over een garage beschikken? Als de pastorie niet over een garage beschikt, kan de bedienaar van de eredienst dan aanspraak maken op een vergoeding van de gemeente om een garage te huren?
3. Welke criteria moeten gehanteerd worden om het hedendaags wooncomfort van een pastorie vast te stellen? Wie beslist als de gemeente en de bedienaar van de eredienst het niet eens zijn over het wooncomfort?
4. Kan een beschermde (officiële) pastorie die omwille van erfgoedwaarden niet kan worden verbouwd om aan het hedendaags wooncomfort te voldoen, om die reden haar karakter van officiële pastorie verliezen?

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 906 van 22 september 2017

van **SOFIE JOOSEN**

1. Buiten artikel 52/1, §1, derde lid van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 (*"In de parochies waar er een bedienaar van de eredienst, belast met de eredienst van de parochie, verblijft, stelt de gemeente de bedienaar een pastorie ter beschikking, of, als er geen pastorie is, een woning of een woonstvergoeding. In de parochies waar er geen bedienaar van de eredienst, belast met de eredienst van de parochie, verblijft, stellen de gemeenten aan de kerkfabriek een ruimte ter beschikking waar de gelovigen ontvangen kunnen worden, waar de kerkraad kan vergaderen en waar het archief van de kerkfabriek kan worden bewaard, of betalen de kerkfabriek een secretariaatsvergoeding. Die verplichting geldt ook voor de parochies waar er wel een bedienaar van de eredienst, belast met de eredienst van de parochie, verblijft, als zijn woning niet geschikt is om die functies te vervullen."*) is er geen enkele andere wetgeving die nadere bepalingen bevat over welke lokalen het ambtsgedeelte en het privégedeelte van een pastorie of een ter beschikking gestelde woning moet beschikken.

Rechtspraak heeft in een ver verleden geoordeeld dat o.a. volgende zaken aanwezig moeten zijn: salon, keuken, spreekkamer, een bureau, verschillende slaapkamers, badkamer. Over de aanwezigheid van een tuin maakte de rechtspraak een onderscheid tussen een stedelijke agglomeratie en een landelijke gemeente. In een stad is het immers niet steeds mogelijk een huis met grote tuin te vinden.

Maar vandaag is er geen limitatieve lijst beschikbaar van welke lokalen aanwezig moeten zijn in het ambtsgedeelte en het privé-gedeelte van een pastorie of een ter beschikking gestelde woning.

2. Op basis van het Eredienstendecreet kan gesteld worden dat het niet zo is dat een pastorie per definitie een garage moet bezitten of dat, bij gebrek aan een garage, daarvoor een eventuele vergoeding moet worden betaald.
3. Dit is voorwerp van overleg tussen het gemeentebestuur en de residerende bedienaar van de eredienst. Alle eventuele betwistingen hieromtrent behoren tot de bevoegdheid van de rechtbanken van eerste aanleg.
4. Er zijn twee manieren waarop een pastorie haar bestemming als pastorie kan verliezen. Dat hangt nauw samen met het soort type van pastorie. Aan de ene kant heb je de presbyteria en de kerken die met toepassing van artikel 72 en 75 van de wet van 18 germinal jaar X « relative à l'organisation des cultes » opnieuw ter beschikking zijn gesteld van de eredienst. Deze kunnen pas een nieuwe bestemming krijgen nadat ze zijn gedesaffecteerd door de Vlaamse Regering, na advies van de bisschoppelijke overheid (zie artikel 275/1 van het Eredienstendecreet). Aan de andere kant heb je de overige pastorieën: pastorieën die door de gemeente of de kerkfabriek verworven of gebouwd zijn om er de pastoor te huisvesten. Een bestemmingswijziging vereist hier geen besluit van de Vlaamse Regering. De eigenaar kan het gebouw de status van pastorie ontnemen (bestemmingswijziging) en beslissen een andere woning ter beschikking te stellen of een vergoeding uit te betalen.